

Διάλογοι

Μη κρατικά πανεπιστήμια

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΣΙΑΦΑΚΑΣ

Η ίδρυση μη κρατικών πανεπιστημίων μέσω της αναθεώρησης του άρθρου 16 του συντάγματος μονοπωλεί αυτό το διάστημα τον δημόσιο διάλογο περί την τριτοβάθμια εκπαίδευση και προκαλεί αντιπαραθέσεις όχι μόνο στο πεζοδρόμιο αλλά και στο εσωτερικό των κομμάτων. Καθώς τα αντιμαχόμενα στρατόπεδα πυροδοτούν με τη ρητορική τους το κλίμα, παρατηρείται έλλειμμα ψυχραιμότερων φωνών. Αποταθήκαμε σε ορισμένες απ' αυτές:

****Ο Χρήστος Β. Μασσαλάς, πρόεδρος της Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Δυτ. Μακεδονίας και του Συμβουλίου Ανώτατης Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης, θεωρεί ότι το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι η λειτουργία των θεσμών. «Σε διεθνές επίπεδο, τα περισσότερα ιδιωτικά πανεπιστήμια έχουν προσβληθεί από πολλές ασθένειες: χαμηλή ποιότητα, ανισότητες, υψηλά δίδακτρα, ενώ παράλληλα επιδιώκουν γρήγορα κέρδη, ακολουθώντας ανορθόδοξες μεθόδους στρατολόγησης και αποδοχής φοιτητών και δεν τους απασχολεί το επίπεδο σπουδών», σημειώνει.**

****Ο Νίκος Σηφουνάκης, πρόεδρος της Επιτροπής Πολιτισμού και Παιδείας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, παρακολουθεί στενά τη συζήτηση που διεξάγεται στις Βρυξέλλες υπογραμμίζοντας ότι: «Σαφώς η θεσμοθέτηση της ιδιωτικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης χωρίς την ταυτόχρονη αναβάθμιση του status των δημόσιων πανεπιστημίων θα είναι ελλιπής και ατελέσφορη νομοθετική πράξη και ασφαλώς δεν θα αποτελεί μεταρρύθμιση. Το βαθύ αδιέξοδο της παιδείας μας δεν πρόκειται να λυθεί ούτε μέσω της παράλληλης λειτουργίας μη κρατικών πανεπιστημίων ούτε βεβαίως με την απαγόρευση ίδρυσής τους».**

****Ο Λάζαρος Απόκης, πρόεδρος της ΠΟΣΔΕΠ ΑΕΙ, επισημαίνει ότι η επικείμενη αναθεώρηση καταργεί θεμελιώδη κοινωνικά δικαιώματα και καταλήγει: «Από τους υποστηρικτές της αναθεώρησης του άρθρου 16 λέγεται ότι η λειτουργία των ιδιωτικών πανεπιστημίων μπορεί με τον "ανταγωνισμό" που θα επιβάλει να βελτιώσει τα δημόσια πανεπιστήμια. Όχι μόνον δεν θα ιδρυθούν ιδιωτικά πανεπιστήμια, αλλά μέσα στις συνθήκες της "απελευθερωμένης αγοράς υπηρεσιών εκπαίδευσης" που θα λειτουργήσουν, τα διάφορα Κέντρα Ελεύθερων Σπουδών και Κολέγια θα φτάσουν να διεκδικούν δημόσια χρηματοδότηση, επικαλούμενα τους κανόνες της "ελεύθερης αγοράς"».**

Οι θεσμοί υπολειτουργούν

Του ΧΡΗΣΤΟΥ Β. ΜΑΣΣΑΛΑ*

Μια αναμενόμενη δοκιμασία τους θα προκληθεί με τη λειτουργία μΚΠ (μη κρατικών πανεπιστημίων). Ήδη η λειτουργία των ΚΕΣ (κέντρων ελευθέρων σπουδών) έχει δημιουργήσει ένα μεγάλο πρόβλημα που σχετίζεται με την υποβάθμιση του ακαδημαϊκού θεσμού.

Το μεγάλο, λοιπόν, πρόβλημα δεν είναι η λειτουργία μΚΠ αλλά ο τρόπος λειτουργίας τους και η διαφύλαξη των διαδικασιών που θα παρέχουν την εγγύηση για την αξιοπιστία τους.

Οι παρενέργειες της υπολειτουργίας των θεσμών στη χώρα μας είναι γνωστές από τα δημόσια πανεπιστήμια...Είναι καιρός να συνειδητοποιήσουμε όλοι μας ότι έχουμε τόσο ανάγκη εμπνευσμένων θεσμών όσο και παράδοση αυστηρής εφαρμογής τους.

****Στο διεθνές χώρο υπάρχουν κάποιες χώρες στις οποίες κυριαρχεί η ιδιωτική ανώτατη εκπαίδευση: Νότια Αμερική, Φιλιππίνες, Ιαπωνία, Κορέα. Οι τελευταίες μάλιστα οφείλουν το γεγονός αυτό στα ενδιαφέροντα της αγοράς. Όπως είναι γνωστό, υπάρχουν χώρες όπου εμφανίζεται διογκωμένος ο ιδιωτικός τομέας με ενίσχυση κρατική. Επομένως εμφανίζονται διάφορα είδη ιδιωτικής ανώτατης εκπαίδευσης με διαφορετική φύση, προσέγγιση και λειτουργία.**

Πρέπει να σημειωθεί ότι ο ρόλος του ιδιωτικού τομέα στην οικονομική ανάπτυξη είναι πολύ διαφορετικός από το ρόλο του στην εξέλιξη της εκπαίδευσης. Ως επί το πλείστον, η ιδιωτική εκπαίδευση είναι διαβρωμένη, αλλά και περιορίζει την πρόσβαση σ' αυτή των οικονομικά ασθενέστερων τάξεων. Υπάρχουν βέβαια και κάποιες εξαιρέσεις, π.χ., το Harvard, που δίνουν ίσες ευκαιρίες σε ταλαντούχους φοιτητές από ασθενέστερες κοινωνικές τάξεις.

****Σε διεθνές επίπεδο, τα περισσότερα ιδιωτικά πανεπιστήμια έχουν προσβληθεί από πολλές ασθένειες: χαμηλή ποιότητα, ανισότητες, υψηλά δίδακτρα, ενώ παράλληλα επιδιώκουν γρήγορα κέρδη, ακολουθώντας**

ανορθόδοξες μεθόδους στρατολόγησης και αποδοχής φοιτητών... και δεν τους απασχολεί το επίπεδο των σπουδών!

******Στην εποχή μας η ιδιωτικοποίηση κυριαρχεί... Η τάση αυτή δεν είναι κάτι καινούριο, το καινούριο είναι ο ρυθμός ανάπτυξης και η φύση της ιδιωτικής πανεπιστημιακής εκπαίδευσης και ακόμη η αποδοχή της από σημαντικό μέρος της κοινωνίας...

Είναι αλήθεια ότι λίγες μόνο χώρες μπορούν να αντισταθούν στον άνεμο της ιδιωτικοποίησης και ακόμη πιο λίγες μπορούν να παρέχουν καλής ποιότητας δημόσια πανεπιστημιακή εκπαίδευση. Κάποιες κυβερνήσεις απρόθυμα ακολουθούν, ενώ λίγες θεωρούν την ιδιωτική εκπαίδευση επιθυμητή και ευκαιρία τόνωσης του εκπαιδευτικού τους συστήματος. Η πίστη για το σκοπό αυτό είναι τόσο εσωτερική όσο και εξωτερική. Από τους προβληματισμούς που αναδύονται σε παγκόσμια κλίμακα είναι φανερό ότι οι περισσότερες κυβερνήσεις βρίσκονται σε κατάσταση σύγχυσης για το θέμα αυτό.

Πολλές μάλιστα επιδιώκουν ρυθμίσεις «μη απαγόρευσης» και προσπαθούν να επιβάλουν αυστηρούς κανόνες διασφάλισης ποιότητας...και συνεπώς αποτροπής εξάπλωσης της ιδιωτικής πανεπιστημιακής εκπαίδευσης.

******Το πανεπιστήμιο είναι μια ακριβή επένδυση. Η όποια προσπάθεια λειτουργίας ενός πανεπιστημίου πρέπει να είναι συμβατή με την αποστολή του: εκπαίδευση, παραγωγή νέας γνώσης, κριτική συνείδηση της κοινωνίας... Οι εκπώσεις στην αποστολή του θα οδηγήσουν σε παθογένειες με δραματικές συνέπειες...

Από την ιστορία είναι γνωστό ότι μια χώρα μπορεί να αντιμετωπίσει το παρόν και το μέλλον της στηριζόμενη μόνο σε υψηλής ποιότητας δημόσια εκπαίδευση. Αν εξαιρέσει κανείς την Κορέα και την Ιαπωνία, οι «έμπειρες» κοινωνίες στήριξαν την προοπτική τους στο δημόσιο χαρακτήρα εκπαιδευτικό τους σύστημα...

Η δυνατότητα όμως άλλων εκπαιδευτικών προσεγγίσεων δεν συνιστά απειλή αν η ποιότητα και το «κοινό καλό» αποτελούν τους στρατηγικούς στόχους μιας κοινωνίας της οποίας η λειτουργία των θεσμών είναι εξασφαλισμένη.

******Με την ανατολή του 21ου αιώνα η ανώτατη εκπαίδευση υπόκειται σε πιέσεις για καινοτομίες και αναμορφώσεις. Ο ρόλος του κράτους έχει περιοριστεί και η αγορά κυριαρχεί!

Σύμφωνα με την κρατούσα άποψη, η μείωση του ρόλου του κράτους έχει επίπτωση στον κοινωνικό ρόλο του πανεπιστημίου. Υπάρχουν όμως και θιασώτες της άποψης σύμφωνα με την οποία οι μηχανισμοί της αγοράς θα τονώσουν την υπευθυνότητα του πανεπιστημίου, με συνεχή λογοδοσία όσον αφορά στη λειτουργία του, έναντι του κοινωνικού συνόλου.

******Είναι γεγονός ότι το ελληνικό Δημόσιο πανεπιστήμιο περνάει από κρίση σε κρίση. Κρίνεται αναγκαίο να ενσωματώσει, με κριτική διάθεση, τη νέα πραγματικότητα στις λειτουργίες του, να πείσει για την ποιότητά του και να ανταποκριθεί στις αναδυόμενες ανάγκες της κοινωνίας μας. Με τον τρόπο αυτό θα αποστερήσει από επιχειρήματα τους θιασώτες του μΚΠ, που έχει σήμερα τη δυνατότητα να προσφέρει ελκυστικές προσεγγίσεις που έχει ανάγκη ο παραγωγικός ιστός.

******Το ελληνικό δημόσιο πανεπιστήμιο δεν έχει λόγους να φοβάται το μΚΠ, αν το ίδιο ανταποκριθεί πλήρως στην αποστολή του, η πολιτεία ενισχύσει την οικονομική στήριξη και το κύρος του και εξασφαλιστεί η αξιόπιστη λειτουργία των θεσμών....

* Ο ΧΡΗΣΤΟΣ Β. ΜΑΣΣΑΛΑΣ είναι πρόεδρος της Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Δυτ. Μακεδονίας, πρόεδρος του Συμβουλίου Ανώτατης Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης.

Στη ζούγκλα της αγοράς τα ΑΕΙ

Του ΛΑΖΑΡΟΥ ΑΠΕΚΗ*

Η συζήτηση για τα ιδιωτικά πανεπιστήμια αποκρύπτει ότι το άρθρο 16 του συντάγματος κατοχυρώνει θεμελιώδη κοινωνικά δικαιώματα που καταργούνται με την προωθούμενη αναθεώρησή του. Επίσης, γύρω από τη συζήτηση περί ιδιωτικών πανεπιστημίων προβάλλεται μια επιχειρηματολογία αστήρικτη και παραπλανητική, η οποία αναπαράγεται από πανίσχυρα «επικοινωνιακά κέντρα» που δύσκολα επιτρέπουν να ακουστεί ο αντίλογος. Αυτό πολύ συχνά συνοδεύεται από μια συστηματική εκστρατεία δυσφήμισης του δημόσιου πανεπιστημίου, του έργου που επιτελεί - που, παρά τις δυσμενείς συνθήκες που του επέβαλε η πολιτεία, είναι σημαντικό. Συμβαίνει μάλιστα αυτή η δυσφήμιση να εκφέρεται από τον ίδιο τον πρωθυπουργό και την υπουργό της Εθνικής Παιδείας!

- Τι κατοχυρώνει το άρθρο 16:

******Τη δωρεάν δημόσια ανώτατη εκπαίδευση σε όλους τους πολίτες.

******Την ελευθερία στη διδασκαλία και την έρευνα.

****Οτι η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται αποκλειστικά από ιδρύματα που αποτελούν ΝΠΔΔ με πλήρη αυτοδιοίκηση.**

****Τη δημόσια χρηματοδότηση των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων.**

****Οτι οι πανεπιστημιακοί δάσκαλοι είναι δημόσιοι λειτουργοί.**

****Απαγορεύει τη σύσταση ανώτατων σχολών από ιδιώτες.**

- Τι επιβάλλει η προωθούμενη αναθεώρηση του άρθρου 16:

****Καταργεί την υποχρέωση της πολιτείας να παρέχει δωρεάν δημόσια ανώτατη εκπαίδευση σε όλους.**

****Η ανώτατη εκπαίδευση παύει να είναι δημόσιο αγαθό που παρέχεται δωρεάν από την πολιτεία σε όλους τους πολίτες.**

****Δεν κατοχυρώνει την πλήρη αυτοδιοίκηση, την ακαδημαϊκή αυτοτέλεια, την ελευθερία στη διδασκαλία και στην έρευνα, δηλαδή τις προϋποθέσεις για τη λειτουργία του πανεπιστημίου!**

****Δεν κατοχυρώνει τη δημόσια χρηματοδότηση των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων.**

****Θεσμοθετεί, ολοκληρώνοντάς την, τη συνολική αναδιάρθρωση της ανώτατης εκπαίδευσης σύμφωνα με τη «διαδικασία της Μπολόνια».**

****Εδραιώνει την ιδιωτικοποίηση του δημόσιου πανεπιστημίου με την «ανταγωνιστικότητα» και την «οικονομική αυτοτέλεια» που επιβάλλει.**

****Θεσμοθετεί την εμπορευματοποίηση της ανώτατης εκπαίδευσης - της παιδείας. Εκχωρεί σε διάφορα κέντρα ελεύθερων σπουδών και «κολέγια» το δικαίωμα να πωλούν πτυχία ισότιμα με των δημόσιων πανεπιστημίων. Αυτά θα είναι τα ιδιωτικά «πανεπιστήμια» που θέλει να νομιμοποιήσει η αναθεώρηση!**

Για να γίνουν κατανοητές αυτές οι δραματικές συνέπειες, πρέπει να συσχετιστούν οι αλλαγές του άρθρου 16 με την πολιτική χρηματοδότησης της ανώτατης εκπαίδευσης αλλά και ο νέος νόμος-πλαίσιο για τα πανεπιστήμια που προωθεί η κυβέρνηση.

Η χρηματοδότηση δεν αυξάνεται, σύμφωνα με τις πολιτικές υποσχέσεις, αλλά μειώνεται με τον προϋπολογισμό του 2007. Η μείωση της χρηματοδότησης ωθεί τα πανεπιστήμια, για να αποφύγουν την εξαθλίωση, να λειτουργήσουν ως επιχειρήσεις, πουλώντας υπηρεσίες εκπαίδευσης (μεταπτυχιακά με διδάκτρα, Ελληνικό Ανοιχτό Πανεπιστήμιο, ινστιτούτα διά βίου εκπαίδευσης, Διεθνές Πανεπιστήμιο) και υπηρεσίες έρευνας (το επιχειρηματικό πανεπιστήμιο που ήδη έχει εγκατασταθεί μέσα στο δημόσιο πανεπιστήμιο, στο πλαίσιο αυτής της πολιτικής).

Προωθείται η αλλαγή του τρόπου χρηματοδότησης των πανεπιστημίων. Ενώ τώρα γίνεται κυρίως με βάση τον αριθμό των φοιτητών που εισάγονται σε κάθε πανεπιστήμιο, θα γίνεται, σύμφωνα με το «προσχέδιο νόμου-πλαισίου» της κυβέρνησης, με 4ετή συμβόλαια με βάση του στόχους που θα συνομολογούνται μεταξύ κάθε πανεπιστημίου και του «κράτους-εργοδότη».

Επίσης, με την εφαρμογή της «διασφάλισης της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση» της περίφημης αξιολόγησης, προωθείται η κατάταξη των πανεπιστημίων (σύμφωνα με χαρακτηρισμό της υπουργού Παιδείας) με αγοραία κριτήρια «ανταποδοτικότητας» και «βιωσιμότητας». Όπως ανακοινώθηκε, θα χρησιμοποιηθούν οι πόροι του Δ' ΚΠΣ για να επιβληθεί η ενοποίηση όλων των μορφών μεταλυκειακής εκπαίδευσης με την ανώτατη εκπαίδευση.

Το «προσχέδιο νόμου-πλαισίου», το οποίο η υπουργός Παιδείας χαρακτήρισε ως τον εκτελεστικό νόμο για την εφαρμογή του αναθεωρημένου άρθρου 16 του Συντάγματος, πριν καν αναθεωρηθεί, περιγράφει το πανεπιστήμιο ως ένα αυταρχικό εκπαιδευτήριο που λειτουργεί ως επιχείρηση με οικονομική αυτοτέλεια για να είναι «ανταγωνιστικό».

Αυτές οι ρυθμίσεις στο σύνολό τους οδηγούν στην πλήρη κατεδάφιση της δημόσιας ανώτατης εκπαίδευσης και ακυρώνουν τον κοινωνικό ρόλο του πανεπιστημίου.

Από τους υποστηρικτές της αναθεώρησης του άρθρου 16 λέγεται ότι η λειτουργία των ιδιωτικών πανεπιστημίων μπορεί με τον «ανταγωνισμό» που θα επιβάλει να βελτιώσει τα δημόσια πανεπιστήμια.

Σε αυτό αρκεί κανείς να αντιπαραθέσει το πόσο βελτίωσε τα δημόσια νοσοκομεία ο «ανταγωνισμός» με τα ιδιωτικά!

Οχι μόνον δεν θα ιδρυθούν ιδιωτικά πανεπιστήμια, αλλά μέσα στις συνθήκες της «απελευθερωμένης αγοράς υπηρεσιών εκπαίδευσης» που θα λειτουργήσουν, τα διάφορα Κέντρα Ελεύθερων Σπουδών και Κολέγια θα φτάσουν να διεκδικούν δημόσια χρηματοδότηση, επικαλούμενα τους κανόνες της «ελεύθερης αγοράς». Οι υποστηρικτές της αναθεώρησης του άρθρου 16 πρεσβεύουν ότι αν λειτουργήσουν εδώ τα ιδιωτικά «πανεπιστήμια», θα περιοριστεί η μεγάλη φοιτητική μετανάστευση.

Ομως, με την πολιτική της κυβέρνησης, 65.000 επιτυχώς αποφοιτήσαντες από το λύκειο μένουν εκτός της δημόσιας ανώτατης εκπαίδευσης και με την εφαρμογή της «βάσης του 10» μένουν 19.000 κενές θέσεις στα δημόσια ΑΕΙ-ΤΕΙ.

Η εύλογη για την κοινωνία λύση είναι τα δημόσια ιδρύματα να καλύψουν το αίτημα για ανώτατη εκπαίδευση. Γι' αυτό, απαιτούμε η πολιτεία να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της για το δημόσιο πανεπιστήμιο, όπως ορίζει το άρθρο 16 του συντάγματος, και να εξασφαλίσει τις επαρκείς προϋποθέσεις σε υποδομή, αξιοπρεπώς αμειβόμενο διδακτικό προσωπικό και πόρους για τη διδασκαλία και τη βασική έρευνα.

Η εκπαιδευτική κοινότητα και η κοινωνία δεν αποδέχονται το «δώρο» που ετοίμασαν η κυβέρνηση και η ηγεσία της αξιωματικής αντιπολίτευσης! Το δημόσιο αγαθό της παιδείας πρέπει να παρέχεται δωρεάν σε όλους τους πολίτες. Δεν θα γίνει εμπόρευμα που θα το αγοράζει όποιος μπορεί!

* Ο ΛΑΖΑΡΟΣ ΑΠΕΚΗΣ είναι αναπληρωτής καθηγητής ΕΜΠ και πρόεδρος της ΠΟΣΔΕΠ-ΑΕΙ.

Οχι σε εταιρείες πώλησης πτυχίων

Του ΝΙΚΟΥ ΣΗΦΟΥΝΑΚΗ*

Στη χώρα μας ξανάνοιξε ο διάλογος σχετικά με τη σκοπιμότητα ίδρυσης μη κρατικών πανεπιστημίων. Οι απόψεις σχετικά με τα οφέλη που μπορούν να προκύψουν από την ίδρυσή τους διίστανται, ενώ όλοι αναγνωρίζουμε ότι τα προβλήματα της δημόσιας ανώτατης εκπαίδευσης στη χώρα μας είναι μεγάλα. Στη συζήτηση που διεξάγεται είναι χρήσιμο να λάβουμε υπόψη τι συμβαίνει σήμερα στην Ευρώπη και συγκεκριμένα ότι:

**Σε όλες ανεξαιρέτως τις ευρωπαϊκές χώρες, η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται κυρίως από δημόσια πανεπιστήμια τα οποία έχουν μεγάλη ιστορική διαδρομή και στα οποία φοιτούν επίσης στην πλειονότητά τους οι έλληνες σπουδαστές που καταφεύγουν στην Ευρώπη. Το δημόσιο πανεπιστήμιο παραμένει ο βασικός πυλώνας της ανώτατης εκπαίδευσης στην Ευρώπη.

**Δεν υπάρχει υποχρέωση για την Ελλάδα να καταργήσει την απαγόρευση ίδρυσης ιδιωτικών πανεπιστημίων. Ωστόσο, η χώρα μας δεν μπορεί εσάει να απορρίπτει την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων των αποφοίτων κοινοτικών πανεπιστημίων οι οποίοι απέκτησαν το δίπλωμά τους έπειτα από τμηματική φοίτηση σε «παραρτήματα» των πανεπιστημίων αυτών στην Ελλάδα. Για το θέμα αυτό εκκρεμεί προσφυγή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά της Ελλάδας στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Η Ελλάδα είναι η μόνη χώρα όπου εξακολουθεί να ισχύει η απαγόρευση της ιδιωτικής ανώτατης εκπαίδευσης, η οποία στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης λειτουργεί συμπληρωματικά προς τη δημόσια και το εύρος της είναι μικρό. Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί ότι υπάρχει το επιτυχημένο μοντέλο των βορείων χωρών, όπου τα πανεπιστήμια, π.χ. στη Δανία και τη Φιλανδία, είναι μόνο κρατικά, χωρίς βεβαίως να απαγορεύεται και η ίδρυση ιδιωτικών στις χώρες αυτές.

**Οι προτεινόμενες από την Ευρωπαϊκή Ένωση μεταρρυθμίσεις στην ανώτατη εκπαίδευση, στο πλαίσιο της Στρατηγικής της Λισαβόνας, χωρίς να κάνουν διάκριση μεταξύ κρατικών και ιδιωτικών ιδρυμάτων, εστιάζονται στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των πανεπιστημίων μέσω της εδραίωσης της αριστείας στην έρευνα και τη διδασκαλία, το άνοιγμα των πανεπιστημίων στην κοινωνία, την ενίσχυση της ελκυστικότητάς τους σε διεθνές επίπεδο, τη βελτίωση της διακυβέρνησής τους μέσω περισσότερης αυτονομίας, την αύξηση των δαπανών (από 1,1 σε 2% του ΑΕΠ), τη διαφοροποίηση -μέσω και ιδιωτικών πόρων- της χρηματοδότησής τους, τη σύνδεσή τους με την αγορά και τη βιομηχανία και τη θέσπιση κοινών κριτηρίων αξιολόγησης.

**Εφόσον η χώρα μας επιθυμεί να συμπορευτεί με τις εξελίξεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση σχετικά με τη μεταρρύθμιση των πανεπιστημίων, καθίσταται εμφανές ότι η ίδρυση μη κρατικών ιδρυμάτων δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να μη συνοδεύεται με την πρόταξη μιας συνολικής αντιμετώπισης των μεγάλων προβλημάτων της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης γενικότερα.

**Κανένα ενδιαφέρον και καμία σημαντική συζήτηση δεν διεξάγεται σήμερα στην Ευρώπη σχετικά με τη σχέση μεταξύ ιδιωτικής και δημόσιας τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Σαφώς η θεσμοθέτηση της ιδιωτικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης χωρίς την ταυτόχρονη αναβάθμιση του status των δημόσιων πανεπιστημίων θα είναι ελλιπής και ατελέσφορη νομοθετική πράξη και ασφαλώς δεν θα αποτελεί μεταρρύθμιση. Το βαθύ αδιέξοδο της παιδείας μας δεν πρόκειται να λυθεί ούτε μέσω της παράλληλης λειτουργίας μη κρατικών πανεπιστημίων ούτε βεβαίως με την απαγόρευση ίδρυσής τους.

**Το δημόσιο πανεπιστήμιο έχει ανάγκη ενίσχυσης του ανθρωπίνου δυναμικού του και της δυνατότητας χρήσης της ιδιωτικής χρηματοδότησης μέσω, για παράδειγμα, χορηγιών. Απαιτείται οικονομική, διοικητική και ακαδημαϊκή αυτοτέλεια, να εξασφαλισθεί η διαρκής του εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση με κοινά ευρωπαϊκά κριτήρια, ενίσχυση της έρευνας και της καινοτομίας, διασύνδεση των πανεπιστημίων με την αγορά, επίτευξη διεθνών συνεργασιών, γενναία χρηματοδότηση από εθνικούς πόρους.

Οι στόχοι αυτοί πρέπει να επιτευχθούν χωρίς να τεθεί υπό διαπραγμάτευση ο δωρεάν χαρακτήρας της ανώτατης εκπαίδευσης και οι προτάσεις που κατέθεσε ο Γ. Παπανδρέου έχουν επείγοντα χαρακτήρα.

****Ανάλογοι** πρέπει να είναι και οι στόχοι για τα μη κρατικά πανεπιστήμια, με τη διαφορά ότι πρέπει να αποκλειστεί η δημόσια χρηματοδότησή τους. Στην Ιταλία, π.χ., λειτουργούν 80 δημόσια και 8 ιδιωτικά πανεπιστήμια. Τα 4, δε, από τα 8 ανήκουν στην Καθολική Εκκλησία, ενώ και τα 8 επιδοτούνται από το κράτος. Εφόσον με την αναθεώρηση του άρθρου 16 επιτραπεί η λειτουργία τους, πρέπει να εξαιρεθεί η δημόσια χρηματοδότησή τους και να προβλεφθούν αυστηρά κριτήρια αξιολόγησης και πιστοποίησης από ανεξάρτητο φορέα εποπτευόμενο από το κράτος. Επιπροσθέτως, οι προϋποθέσεις για την αδειοδότησή τους πρέπει, μεταξύ άλλων, να διασφαλίζουν επαρκή υλικοτεχνική υποδομή και οικονομική διαφάνεια.

****Η λειτουργία των μη κρατικών μη κερδοσκοπικών πανεπιστημίων** δεν πρέπει να λειτουργήσει ως πρώτο βήμα για την αναγνώριση όλων των υπάρχοντων κερδοσκοπικών κολεγίων που λειτουργούν στη χώρα μας χωρίς να έχουν τα ακαδημαϊκά εχέγγυα.

Στόχος είναι να αποκτήσουμε μη κρατικά πανεπιστήμια και όχι εταιρείες πώλησης ακαδημαϊκών τίτλων.

****Πέραν αυτών, το σημαντικότερο όλων είναι το δημόσιο πανεπιστήμιο να παραμείνει στο επίκεντρο των μεταρρυθμίσεων, καθώς μόνο αυτό μπορεί να διασφαλίσει την ανάπτυξη της παιδείας και τη μόρφωση των νέων, ανεξάρτητα από την οικονομική επιφάνεια του καθενός. Αν μη τι άλλο, μόνο η δημόσια και δωρεάν ανώτατη εκπαίδευση εξασφαλίζει ισότητα ευκαιριών για όλους.**

*** Ο ΝΙΚΟΣ ΣΗΦΟΥΝΑΚΗΣ είναι** ευρωβουλευτής του ΠΑΣΟΚ και πρόεδρος της Επιτροπής Πολιτισμού και Παιδείας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.